

gjældende, hvorledes den statsretlige Stilling er, som Landet før Tiden indtager, og som nu søges forandret; og det kan ikke tilstedes at opføre den nye Forfatningsbygning paa Forudsætninger, som savne enhver Støtte i de baade faktisk og retlig bestaaende Forhold. Det maa bestemt fastholdes, at Islands statsretlige Stilling — hvad der tildeels resulterer af den allerede i det Føregaaende givne Fremstilling — er den, at Landet udgjør en uadskillelig Deel af det danske Rige, der ikke blot med dette har sælles Konge og Thronfølge, men tillige alle de Anliggender, der høre med til at konstituere en selvstændig Stat, saasom Udenrigsstyrelse og Diplomati, Forsvarsvæsen tillands og tilsøs m. m., og i disse Anliggender er underlagt den samme lovgivende og administrerende Myndighed som det øvrige Rige, at fremdeles de Anliggender, som vel væsentlig vedrøre Island, men tillige have en umiddelbar Betydning for det øvrige Rige, ligeledes ere underlagte baade dettes Lovgivningsmyndighed og Administration, dog saaledes at Althinget, forsaavidt Sagerne ere af legislativ Natur, udøver en raadgivende Medvirksomhed hermed, og at endelig alle de Anliggender, som udelukkende vedkomme Island, ifølge Forordningen af 9de Marts 1843 ere underlagte Althingets raadgivende Medvirksomhed.

Naar Kongen med Hensyn til disse sidstnævnte Anliggender ved allerhøieste Reskript af 23de September 1848 gav Tilfagn om, at ingen endelig Ordning i saa Henseende skulde vedtages, førend efterat Islænderne i en egen Forsamling i Landet derover vare hørte, er det af Reskriptets Ord klart, at Udtrykket „egen Forsamling i Landet selv“ er brugt i Modsætning til den i Kjøbenhavn sammenskaldte Rigsforsamling, hvori Island paa Grund af Forholdene var bleven repræsenteret paa en anden Maade end det øvrige Rige, men derimod ikke i Modsætning til Althinget, som tværtimod netop i den Forstand, hvori Reskriptet bruger Udtrykket, er en egen Forsamling af Islændere i Landet selv. Althinget var imidlertid, indtil Valgloven af 6te Januar 1857 udkom, sammenskaldt efter Regler, som efter den i 1848 raadende Tidsaand ansaaes mindre frivillige, og Kongen lod derfor ogsaa

af Hensyn hertil gjøre det omtalte Forsøg paa at forelægge Forfatningsagen for en Forsamling sammensat efter en friere Valglov. Da hiint Forsøg var mislykket, gjentog Kongen i Rundgjørelsen af 12te Mai 1852, det Tilfagn, som var givet i Reskriptet af 23de September 1848, og som i Virkeligheden ikke gik videre end det, der allerede var givet i Forordningen af 8de Marts 1843 § 79, om det end af de nyssnævnte Hensyn i Maret 1848 paatænktes gennemført ved Hjælp af en anden Forsamling end Althinget. Men efterat Forordningen af 6te Januar 1857 har indført en ligesaa fri Valgret og Valgbarhed til Althinget som den, der hjemledes ved Valgloven af 28de September 1849, skjønnes der ikke at være Grund til, som Althinget i 1865 har andraget paa, at betage Althinget dets lovbestemte Ret til at afgive Betænkning over Lovudkastet om Islands forfatningsmæssige Stilling i Riget, forsaavidt denne bestemmes af Landets særegne Forhold. Paa den anden Side kan der ikke reises noget Tvivl om Kongens Ret til enten at betragte Løftet af 23de September 1848 som opfyldt fra Allerhøistfammes Side ved Forelæggelsen af det omhandlede Spørgsmaal for Forsamlingen i Reykjavik 1851, eller ialtsald at modificere dette af egen Magtfuldkommenhed givne Tilfagn paa den Maade, som skeet er i allerhøieste Rundgjørelse af 12te Mai 1852. Althinget vilde formeentlig heller ikke i sine Petitioner fra 1859 og de senere Aar have lagt nogen Vægt paa Spørgsmaalet, om Forfatningsværket skal forhandles enten af Althinget selv eller af en anden Forsamling, hvis der ikke blandt Althingets Medlemmer havde gjort sig særlagte Anstuelser gjældende om en slig særlig Forsamlings Betydning. Skovvel Althinget i Maret 1863 ved udtrykkelig at udtale Ønsket om, at en saadan Forsamling maatte erholde den samme Myndighed, som lovgivende Forsamlinger have, har erkjendt, at der hverken ved Reskriptet af 23de September 1848 eller paa anden Maade er tilfagn den Forsamling, for hvilken Kongen agtede at forelægge Forfatningsværket, nogen besluttende Myndighed, men kun en raadgivende Medvirksomhed (jfr. Udtrykket i Reskriptet af 1848).